

Toplumsal Kültürel Bakış Açısı

- İnsanlarda toplumsal davranışı belirlemede, toplumsal etmenler biyolojiden daha önemli midir?
- Genetik evrim ana babaların çocuklarına bakması gibi temel birkaç olumlu toplumsal davranışı açıklayabilir, ancak ihtiyaç içindeki bir yabancıya yardım etme gibi daha uç örnekler için bu geçerli değildir.

Toplumsal Kültürel Bakış Açısı

- Olumlu toplumsal davranış genellikle toplum yararına olduğu için, toplumsal kural ya da normların bir parçası olmuştur. Üç norm yardım etme davranışıyla ilişkilendirilir.

1. Toplumsal Sorumluluk Kuramı
2. Karşılıklılık Kuralı
3. Toplumsal Adalet Kuralı

1. **Toplumsal Sorumluluk Kuramı:** Bu kural, bize bağımlı olanlara yardım etmemizi emreder.

- *Örn.;* anne babalar çocuklar bakmaz ya da bakım vermede başarısız olurlarsa toplumsal kurallar işe karışıp çocuğun bakımını sağlayabilir veya üstlenebilir.

Toplumsal Kültürel Bakış Açısı

- 2. Karşılıklılık Kuralı:** Bu kural, bize yardım edenlere yardım etmemiz gerektiğini söyler. Bir çok çalışma insanların daha önceden yardım aldıkları başkalarına yardım etme olasılıklarının daha yüksek olduğunu söyler.
- 3. Toplumsal Adalet Kuralı:** Bu kural, dürüstlük ve kaynakların hakça dağıtımıyla ilişkili bir toplumsal kuraldır. Buna göre, bir göreve eşit katkıda bulunan iki kişi eşit ödüller almalıdır. Eğer eşitlik olmazsa, az alan kişi durumdan açıkça hoşnutsuz olacaktır.
  - *Hayır kurumlarına para bağışlama gibi «daha az şanslı olanlara» yardım etme davranışları da hakkaniyete daha uygun durumlar yaratma arzusuyla güdülenmiş görünmektedir.*

Toplumsal Kültürel Bakış Açısı

- Bu üç norm, yani toplumsal sorumluluk, karşılıklılık ve toplumsal adalet insan toplumlarında ortaktır. Olumlu toplumsal davranış kültürel bir temel sağlamaktadır. Toplumsallaşma süreci yoluyla bireyler bu kuralları öğrenir ve bunlara uygun davranır hale gelirler.
- İnsanların akraba ve arkadaşlarına yabancılardan daha fazla yardım etmeleri toplumsal normlar çerçevesinde açıklanabilir: Bize yakın olanlar için daha fazla sorumluluk duyar ve gerektiğinde onların da bize yardım edebileceğini biliriz.

Öğrenme Yaklaşımı

- Bu yaklaşıma göre, yardım etme davranışı ile ilgili toplumsal normları öğrenir ve ayrıca yardım etme alışkanlıkları geliştiririz.
- Öğrenme kuramının iki genel ilkesi, yardım etmeyle ilgili öğrenme yaklaşımında da geçerlidir:
  1. *Pekiştirme*
  2. *Gözlem yoluyla öğrenme*

Öğrenme Yaklaşımı

- 1. Pekiştirme:* Bu ilkeye göre, insanlar pekiştirme yoluyla yardım etmeyi öğrenirler.
  - Araştırmalar, olumlu toplumsal davranışları için ödüllendirildiklerinde insanların daha fazla yardım etmek ve paylaşmak eğiliminde olduklarını göstermektedir.
  - Günlük hayatta anne babalar ve öğretmenler yardım edici davranışları daha çok övgüyle ödüllendirme eğilimindedirler.
  - Ancak araştırmalar bazı övgü türlerinin diğerlerinden daha etkili olabileceğine işaret etmektedirler.

Öğrenme Yaklaşımı

Genel övgü	Eğilimsel Övgü	Övgü yok
Bir çalışmada (Mills ve Grusec, 1989), çocuklar oyuncaklarla değiştirilebilen fişlerini hiç oyuncağı olmayan yoksul çocuklarla paylaşmaya özendirildiler.		
«Fişlerden bir kısmını yoksul çocuklara vermek çok iyi. Evet, bu çok güzel bir davranış.»	«Sanıyorum elinden geldiğince yardımcı olmaya çalışan iyi bir çocuksun»	Herhangi bir övgü duymadılar.
Çocuklar yalnız bırakılırlar ve yoksul çocuklarla paylaşmak zorunda olmadıkları ama isterlerse bunu yapabilecekleri söylenir.		
Eğilimsel övgü alan çocukların, en çok paylaşım eğiliminde bulunan çocuklar olduğu gözlenmiştir.		